

J. M. G.

DISSERTATIO ACADEMICA

**DAVIDEM REGEM
HYPNOPSYCHITIS
NON FAVERE,**

DEMONSTRANS,
Contra HEINIUM Ex Occasione
Psalm. VI:

QUAM,

*Consentiente Ampliff. Facult. Philosoph. in Regio ad
Auram Lyceo,*

SUFFULTUS PRÆSIDIO

VIRI MAXIME REVERENDI atque CELEBERRIMI

**D:NI I S A A C I
R O S S,**

S. S. L. L. PROFESS. REG. & ORD.

FAC. PHIL. H. T. DECANI Maxime Spectabilis

Pro consequendis honoribus Academicis

Publico examini modeste submittit

ARVID FAVORIN, Nic. Fil.

SATACUNDENSIS,

In Aud. Majori Die XXII. Decembr. Anni MDCCLIX.

H. A. M. C.

ABOÆ, Impressit DIRECT. & TYPOGR. Reg. Magn. Duc.
Finland. JACOB MERCKELL.

S:æ R:æ M:tis
MAXIMÆ FIDEI VIRO
Perillustri atque Generosissimo Domino
**D^N. JEREMIAE
WALLEN.**
Provinciarum,
Aboënsis atque Biörneburgensis,
Nec non
Præfecturæ Alandiæ,
Præsidi & Governatori
Eminentissimo

MÆCENATIBUS

***D**u ancipiti cura cogitationum incertus fluctuavi,
vota mentis veneratione dignitatem Vestram, qua
Patriam & Rempublicam, Vestra, sermone persequi &
Certe dubiam immo tremebundam multum detinuit men-
li, etsi quam maxime cum admiratione omnium, hume-
rat, ne, si ego, infra mediocritatem positus homo, limina
que Vestros, ausu vix excusando, turbare viderer. Sed
animum tandem addidit ipsa Inchyta Virtutis Vestræ*

S:æ R:æ M:itis

MAXIMÆ FIDEI VIRO

Reverendissimo Patri ac Domino

**D^N. CAROLO
FRIDERICO
MENNANDER.**

S. S. Theol. DOCTORI Longe Celeberrimo, Diœceseos
Aboënsis EPISCOPO Eminentissimo, Acad. Ibid. Pro-
CANCELLARIO Magnificentissimo Venerandi Consisto-
rii Ecclesiastici PRÆSIDI Gravissimo, Scholarum per
Diœcesin EPIORO Adcuratissimo, Reg. Acad. Scient.
Holm. MEMBRO Maxime Inclyto.

MAXIMIS.

*Mæcenates, utrum consultius esset, tacita, ut soleo, de-
tot antecellitis mortales, sufficere, an vero Merita, in
repostam animo pietatem publico testimonio declarare.
tem, consideratio negotiorum gravissimorum, quorum mo-
ros, haud inviti subjicere soletis; Verendum tamen e-
Vestra peterem, temeritatis notam incurrere, circulos-
Sollicito mihi, ne interpellatione mea Vos offenderem,
Gloria, qua^o per universum regnum, Finlandiam im-
primis,*

primis, cum in foro, tum ecclesia Nomina Vestra late corruscant. Eccei igitur potius, quam pari tam splendido, tamque grato, presentem ego opellam inscriberem? Profecto, ut in ambiguo est, utrum Vos, mentibus hominum virtus, an obtutui oculorum vultus, insinuet, sic praesidium suum, in Vobis, se invenisse sibi ingenii mei fietus gratulatur; qui ut mentem Davidis ab impia hominum opinione, putantium eheu! animam a corporis vinculis solutam vel somno sopiri, vel plaine exstingui, alienissimam demonstrat; ita Vos Mæcenates, de immortalitatis anime luce convicti, negotiis Vestris perficiendis sic vacatis, ut immortalitatis beatæ candidatos decet, hacque mente nebulas vitiorum ex animis eorum, quibus prepositi estis, egregie dispellere studetis. Hoc autem factorum decore, dum monumentum ære perennius Vobis, exstruitis, Vos, Mæcenates, ego, clientulorum licet minimus, in nuncupandis vero votis, pro pereuni Vestro flore, nemini secundos, ut salvi & sospites per annos bene multos, vigeatis & floreatis, ex imo voveo pectore, quoad vixero perman-
surus

NOMINUM EMINENTISSIMORUM

cultor & ciens devotissimus
ARVID FAVORIN

VIRO Nobilissimo atque Consultissimo

D: no JOHANNI WOIVALENIO,

Judici, per provinciam Saxmäkientem tam superiorem quam
inferiorem, Äquissimo, Patrono Ästumatissimo

Perillustri atque Generosissimo Libero BARONI

**D: no GUSTAVO ADOLPHO
MELLIN,**

Ad S:æ R:æ M:tis Turmam Savolaxientem Vexillifero Sre-
nuissimo, ut Nutritio quondam Indulgentissimo, ita Patro-
no quovis honore colendo.

Perillustri atque Generosissimo Libero BARONI

**D: no GUSTAVO ADOLPHO
MELLIN,**

Ad Legionem S:æ R:æ M:tis pedestrem Tavastensem, Si-
gnifero Dexterrimo, Fautori Certissimo.

Spectatissima Fidei VIRO

D: no JOHANNI SCHREIJ,

Prætori, ad partem inferiorem Territorii Säxmäkiensis,
Dignissimo, Fautori Optimo.

IN memoriam revocans innumera illa beneficia, quibus
Patroni & Fautores Propensissimi nullo non tem-
pore me cumulare dignati estis, dolore afficior, nihil apud
me inveniri, quo illa quadantenus compensari possint. Im-
primis

primis TUAM benevolentiam, Generosissime Liber BARO; hac occasione non reticere possum, quam multiplici ratione experiri mihi licuit, cum studiis, Filii TUI Carissimi, in Spem Patriæ nati, præessem. Suscipe igitur, NUTRITIE olim Propensissime, Vosque ceteri PATRONI OPTINI, in meliorem interpretamini partem munusculum hocce chartaceum. Et quo certius Favorem Vestrum & Gratiam in me profus per-spexi singularem, ac spe laetior certissima fore, ut a clientulo VESTRO nihil præter piæ mentis testimonia, postuletis, eo majori fiducia Dissertationem hanc Vobis consecratam volo, in tesseram animi grati, indicium Reverentiæ ingentis, & documentum obsequii non fucati, quo, quoad Spiritus hos regit artus, obstringor: Summum interea Numen precibus nuncupare non desistam, ut per longam annorum feriem fospites conservemini, in Patriæ atque Nobilissimarum Familiarum Vestrarum emolumenta & fulcra; Me autem quo cœpistis Favore, ut amplecti non dedignemini, est quod humillime oro. Permaneo.

NOMINUM VESTRORUM

D. NO. JOHANNI SCHREIBER

hincor humillimus
ARVID FAVORIN.

PRÆFATIO.

§. I.

Ui priscum orbem fere totum occupavit, insanus error Psycho pannychiæ, nostra jam ætate proli dolor in multorum animis pestiferas radices cœpit agere. Non miramur olim gentiles, qui quævis alia somnia sibi fingebant, multa etiam absona de anima somniasse, eamque torpore atque somno capi post discessum e corpore insulse arbitratos fuisse. Sed eorum plurimos, qui sacris Christianis iisque interdum purioribus initiati fuerunt, eandem tibiã inflasse, res est indignior. Fidem dictis vel illa, ut alia taceam exempla, faciunt, quæ HEINIUS, Religioni Evangelico-Lutheranæ cæteroquin addictus, in epistola ad Ven. Baumgartium Hollensem 1746 data effutit, quæ collectaneis Theologicis nou-antiquis, Lipsiæ 1748, idioma te

A germa

germanico editis, inserta deprehenditur. Movet is omnem lapidem pro incrustando errore Hypnopsychiæ in animis hominum, idque ea audacia ut ne dictis quidem S. Sacræ parcat, quin plurima eorum ad corroborandam, si Diis placet, suam sententiam obtorto collo rapiat. Non jam est nostrum vindicias omnium locorum sacrorum dare, quæ hypnopsychita pessime torquet, sed quorumdam tantum eorum, ex quibus perverse explicatis Piissimo Regi Davidi hypnopsychiæ maculam impingit, inter quæ imprimis in sensum nobis venit Psalmi 6: v. 6. Quo adjiciemus quoque breves adnotationes cum in Psal. 88: v. 13. tum 146: v. 4. quibus pariter abutitur HEINIUS. Id autem ita b. c. DEO præstabimus ut I:mo post brevem erroris Historiam ejus refutandi fontes adperiamus, *deinde* mediis Philologicis ad effata hæc divina applicatis summam Davidi ab Heinio fieri injuriam evincamus. Quod dum facimus, tuum erit L. B. innocuos nostros ausus in mitiorem interpretari partem.

§. II.

Nisi nos omnia fallunt, natales suos inde repetit erronea hæc opinio, quod animam, soluto cum corpore vinculo, sublatisque sensuum instrumentis, homines vim animæ ad cogitandum nullo modo ferri, putarent posse, proinde mentem separatam vel æterno, vel temporali somnio sopitam esse debere: qui illo modo delirant, secundum eos, qui hic accurratius distinguere volunt, Psychopannychiæ, stri-

strictius sumto vocabulo, cum cæteroquin latius utramque horum somniatorum catervam comprehendat, nuncupantur, nec incommode, descendit enim a græcis ψυχη anima, πᾶς omnis, νύξ nox, unde παννυχίος, item παννυχίω pernocto: itaque aptissime hac voce eum denotare queas, qui perpetuam quasi noctem animarum credat: qui vero hoc, seu posteriori modo delirant, Hypnopsychitæ audiunt. Hinc nihil frequentiori modulamine aliud Pœtas torquere notum est, quam *letheum poculum*, quo gustato, fingunt mortuis, rerum omnium oblivionem obrepere, cui adjungunt noctem longam omnibus dormiendam, Propagata deinde mali hujus contagione ad ecclesiam, sunt qui Patres quosdam Ecclesiæ, quod mirandum, ejus erroris vel reos faciant, vel saltem incautius circa hanc materiam locutos esse contendant, animadvertente id inter alios Vernsdorfio in Disputatione *De statu anime separate* Imprimis ecclesiam Græcam, tam hodiernam, quam antiquam ab hac lue non penitus esse immunem ex historia utriusque ævi de statu ecclesiæ orientali colligi posse haud pauci existimant. De Anabaptistis sive Memnonistis noto est notius, quod omnium crassissime in hac parte ineptiant; constat enim ex illorum confessione pag. 160 seq. ipsos somniare animas a corporum societate disjunctas, in cavernis terræ alto sepultas somno, jacere, omnisque operationis, intelligentiæ & cupiditatis expertes esse. Quare ipsis præter alios plures CALVINUS tractatum de psychopannychia oppo-

fuit. Nec ab hoc delirio alieni sunt Socini affectat. Hi concedunt quidem animas post mortem non interire, tamen dum præter expressa verba, de quibus mox, illas in infernum detrudunt, qui fit locus oblivionis & silentii, satis aperte ipsas agere inficiantur. Interdum quidem hac de re ita loquuntur, ut putares illos non tam negare actiones animæ post mortem, quam de istis tantum dubitare. VALENTINUS SCHMALCIUS in exam. err. p. 49. *an post reditum illum, inquit, ad DEum aliquid, „sentiant, (animæ)? vel aliqua voluptate fruantur, quia scriptura non testatur, jure dubitari dicimus. „Et contra Franzium pag. 409. An spiritus ille, „qui ad DEum redit, & a corpore separatus est, sensu aliquo præditus sit, & an voluptate aliqua fruatur ante adventum Christi, & ante conjunctionem „istam novam cum corpore glorificato, quod Deus „olim daturus est credentibus? valde dubitamus. Sed nihil familiarius Socini gregalibus, quam de quo dubitant, id eodem fere momento expresse negare. Id ejusdem illius Schmalcii exemplo discimus. Nam vix dubitationem suam verbis, quæ protulimus, significaverat, cum mox ad ipsius rei „negationem prolabitur, ita pergens: Imo aliter se „rem habere credimus: nempe quemadmodum corpus sine Spiritu cadaver est; sic vicissim Spiritum „sine corpore nullas actiones exercere posse. Pariter alibi, scil. *de erroribus Ariamorum Lib. I. Cap. „14: pag. 145. hæc invenies ab illo prolata: „Vere „vere animam ambigue dicitur, eatenus enim tantum**

tantum vivere dici potest, quatenus est aliquid in-
 corruptibile natura sua; vel quod olim reddenda sit,
 fidelibus in adventu Christi; rursus vero, quia actio-
 nes nullas sine corpore exercere, nec ulla volupta-
 te frui potest, non isto modo vivere dici potest,
 quo ea vivunt, quæ per se consistunt, ut Angeli.
 Illi enim substantiæ sunt Spirituales, integræ & per-
 fectæ; anima vero pars integri est. Et si ea vi-
 vendi ratione animæ mortuorum viverent post
 mortem, certe mortui non haberent, quod valde
 cuperent ex mortuis resuscitari. Nam ut Angeli
 in corpore suo Spirituali fruuntur perfectissimis
 voluptatibus; sic & animæ fruuntur. Hisce erro-
 ribus quodam modo appropinquant Armenianæ Se-
 ctæ addicti, quippe qui eos stultitiæ postulant, qui
 hac in causa quidquam certi determinare velint,
 cum rem quandam scrutari cupiant, cujus cogno-
 scendi nobis nulla suppetat facultas. Sic SIMON
 EPISCOPIUS haud cognosci posse putat, num ani-
 ma, licet superstes maneat, extra se quid agat aut
 sentiat, nec ne? Fatetur tamen illam neutiquam dormi-
 re ac probabile esse, quod in se ipsum conversa,
 ea possit intelligere, quæ antea perceperit. CUR-
 CELLÆUS ex Scripturis Sacris haud explicandum
 esse censet: Num animæ cognitionem quandam re-
 tineant & aliquid agant, nec ne? PHILIP. a LIM-
 BORCH consultius omnino esse pronunciat de hoc
 argumento silere, quam de eo multis disputare. Ni-
 mis longum omnino foret, & a proposito alienum,
 catalogum eorum omnium pertexere, qui animam

separatam quocunque modo dormituram somniant, id tamen præterire haud possumus, tempore ante HEINIUM bene multo in Ecclesia Lutherana inventum fuisse virum doctum, quem Fectius Lect. in Syl. p. 199 seq. nos docet Joh. Christoph. ARTOPÆUM fuisse, Historiarum & Eloquentiæ Professorem Argentoratensem, qui Anno 1670. in lucem publicam prodire iussit: „ *Anonymi cujusdam sermionem disquisitionem de statu, loco & vita animarum, postquam discesserunt a corporibus* „ In qua Auctor statuit omnes morientium animas in infernum, qui sit locus subterraneus, descendere, quo & Christi anima sine corpore descenderit: porro animas quodam modo dormire quumque sint separatæ, ordinarie nullos actus vitæ secundos habere, licet primus vitæ actus illis minime denegandus sit. Prodiit A:o 1691. *Tractatus curiosus*, qui continet variorum eruditorum commentationes de morte, statu atque immortalitate animarum, in quo memorata disquisitio. exstat. Notat autem Laudatus Beatus D:n FECTIUS ibidem non modo refutatam esse eam in eadem Academia Argentoratensi a BEBELIO, ignaro Collogam se suum refellere, nec quemquam dum uterque viveret rescire potuisse ARTOPÆUM scripti auctorem esse: fuisse enim eum virum mansuetudine & pietate incomparabilem, qui adeo non curavit, acriorem admodum & mordacem stilum a BEBELIO adhibitum; Verum etiam ARTOPÆUM id tantum pro scopo habuisse, animos eruditorum excitare, ut huic argumento meditationem accuratorem adponerent, &

& sententiam communem ab objectionibus a se factis liberarent.

§. III.

Quantum ad *fontes*, unde argumenta petere licet dogma hoc non falsum minus, quam noxium refellendi, ut brevissimis nos expediamus, fieri id potest cum ex sana *ratione*, tum *Scriptura Divina*. Illa dum animæ vindicat immortalitatem, idque partim ex natura ejus propria, quo & desiderium boni infinitum jure refertur, partim perfectionibus Dei, imprimis Justitiâ Divina, hujus modi deliramenta in fumum facile abire jubet, *hec* Scripuras innuo Sacram, sicut sententiam orthodoxam firmissimo munus præsidio, ita errorem oppositum de somno animarum evidentissimis profligat testimoniis. Huc pertinent, quæ piis statim post mortem transitum promittunt ad æternam felicitatem, quæque magno numero adducit, præter alios Theologos, *Abr. Calovius* in *focinismo* profligato pag. 1040 seqq. Inter illa speciatim notare lubet verba Paulina 2. Cor. 5: 6, 8.

Θαρρῦντες ἐν παντοίᾳ. καὶ εἰδότες ὅτι ἐνδημῶντες ἐν

τῷ σώματι, ἐχδημῶμεν ἀπὸ τοῦ κυρίου.

Θαρρῦμεν δὲ, καὶ εὐδαχῶμεν μάλλον ἐχδημῶσαι ἐκ τοῦ

σώματος, καὶ ἐνδημῶσαι πρὸς τὸν κύριον.

Duplex sane hic piorum proponitur status, prior, quo sunt *præsentes in corpore, sed absentes a Deo*, dum animæ nondum admittæ sunt ad visionem Dei beatificam: posterior vero, quo sunt *absentes a corpore*, in statum animarum separatam a corpore, sed tamen *præsentes ad Dominum*, quo, vi opposito-

rum,

rum, non potest non intelligi visio Dei felicissima. Confirmant idem exempla Scripturæ e. g. Latronis qui cum Christo crucifixus est, Luc. 23: 43. Frivole enim exciperes, si, quod quidam faciunt vel pro purgatorio, vel etjam causa Sociniana, diceres verba Evangelistæ dividenda esse hoc modo: *Amen dico tibi hodie; eris mecum in paradiso.* Nam eo die loqui Christum, non latro minus quam reliqui perspiciabant, non præterito aut futuro: ideoque *hodie* necessario cum *eris* conjungendum est. Plura argumenta vide apud Stock, in hunc locum. Lazari, cujus anima statim a morte deportata fuit in sinum Abrahæ Luc. 16: 29. Commenta patrum quorundam de sinu Abrahæ & Praradiso non reformidamus. Pariter statim a morte ad locum æternorum cruciatuum deferri impias animas, nullo interposito somno, sanctior testatur pagina, quod vel epulonis nos condocent fata Luc. 16: 23. Exceptiones, quæ urgeri solent coram elidemus. Addi possunt innumera verbi revelati loca, v. c. Joh. 5: 24. 2. Cor. 5: 1. Phil. 1: 23. Apoc. 14: 13. Matth. 7: 23. Joh. 3: 16. &c. In quibus duo tantum post hanc vitam commemorantur status. Nec objici potest hisce locis duplicem tantum post resurrectionem designari statum: Nam responderi potest: Spiritum sanctum haud obscure innuere istum duplicem statum, non post resurrectionem, sed statim post mortem, expectandum esse.

§. IV.

Vix autem fatis mirari possumus audaciam HEINII,
Davi-

Davidem in erroris societatem rapientis. Nam si media Hermeneutica (ut jam brevissime *posterius* quod in Præfatione promisimus, attingamus) ad oracula illa Sacra, quæ pro somnio suo de somno animarum adducit, rite applicentur, ne umbra quidem ejus levissima apparet, sed contraria potius omnia. Textus autem authenticus Psalmi 6:ti versus 6: sic habet כִּי אֵין בְּמוֹת זַכָּר, quo rite perpenso facile evincitur hic agi de homine in conscientiaæ terroribus gravissimis constituto, nec audiendos esse sive Hebræos, Regium Psalten in ægrotatione corporis hic precantem inducentes, sive Coccejum, qui eum de Christo vaticinari putat, cum cuilibet fidei, hæc patienti, singula competant, ut scite jam suo tempore monuit *Lutherus*, nec peculiararia adsint indicia Christum arguentia. Quæ omnia ad convictionem usque adstrui possent, si permetteret institutum; sed nec necesse est, cum si vel maxime, concederemus, loqui hic Psalten de morbo tantum corporis ejusque morte metuenda, omnia tamen sic exponi possint, ut ne hilum quidem inde pro sua opinione lucretur HEINIUS. Sed nil attinet istis immorari. Verba potius nostra consideremus. Per מָוֹת vix aliam sane mortem intelligere potest, quam qualem timet & perlentiscit conscientia de peccatis anxia. Illa autem non tam est *temporalis* quam *Spiritualis & eterna*. Porro quod ad זַכָּר, in quo omne causæ suæ præsidium locant Hypnopsychitæ; reperiuntur, qui omnino negent illud recte intelligi de memoria, quatenus est potentia animæ ejus-
que

que operationibus, sed hanc vocem verti debere *memoriale, monumentum, vestigium* alicujus rei. Verum si vel maxime retineam, receptam versionem: *memoria, recordatio tui*, nil sane inde nostræ sententiæ timendum; Nam notissimum est, verba memoriæ Hebraïcis non notare nudam recordationem sed simul id, quod eam sequitur, adeoque hoc loco memoriam cum laude & celebratione beneficiorum divinorum conjunctam, item cum aliorum institutione, sic Psalm. 51: 15. Eccl. 38: 18, 19. Quod confirmant verba in sequenti membro לך יידיה - *Quis confitebitur tibi* id est, laudes tuas ad alios in ecclesia propagabit? Unde id modo innuit hiero-Psaltes, in statu post mortem infelici nullam dari celebrationem nominis Divini; *Quis* autem inde, nisi sanum qui perdidit sinciput, inferat, nullas plane exstare operationes animæ post mortem.

§. V.

HÆc fuere L. B. quæ contra HEINIUM circa præsentem materiam observasse lubuit: multa quidem religioni & pietati adversa alioquin effutivit, quæ in adversario nil nisi male sanam mentem testantur, ut non opus sit illa attingere. Propius tamen scopum ferire videtur illud, quod VATTIO illustri Angliæ Theologo obiicit, quo cum, nos eandem egimus causam in defendendo Davide ab exprobationibus hypnopsychoticis: quia tamen, præter Sarcasmos, nulla alia idonea tela in Vattium vibrat; e re non esse duximus, quidquam ulterius moliri adversus militem tam levis armaturæ. Et licet ex ceteris Dictis Davidicis utpote Psalm. 88: v. 13. & 146: v. 4. nihil accedat HEINIO in favorem suæ causæ, gratissimum tamen nobis fuisset laudata illa loca hic sub incudem vocasse, nisi ob angustiam temporis adempta nobis fuisset occasio, tam ea, quam quæ alias fusius meditati sumus circa præsentem materiam, prælo subjiciendi. Quare hic solum abruptimus, & ut nos excusatos habeas, Lector, majorem in modum contendimus!

Sit Soli Summo gloria Summa DEO!